

Η Εφημεριδούλα

Απρίλιος 2020β

Τεύχος 276
34ος χρόνος

pinteris@hotmail.com
210 - 96 52 336

Εκδότης: Γιώργος Πιντέρης, Ph.D. Ψυχολόγος - Συγγραφέας

Το σύνδρομο του Καποδίστρια

Οι περισσότεροι γνωρίζουμε ότι στ' Αγγλικά η λέξη reaction σημαίνει αντίδραση. Υπάρχει όμως ένας συναφής όρος στην Ψυχολογία, που ονομάζεται reactance. Χρησιμοποιείται όταν ένας άνθρωπος πιστεύει ότι κάποιος ή κάτι περιορίζει τις επιλογές του ή περιορίζει τις εναλλακτικές της συμπεριφοράς του. Θα μπορούσαμε στα ελληνικά να το ονομάσουμε αντίσταση. Με απλά λόγια, κάτι που στερούμαστε ή απειλούμαστε ότι θα στερηθούμε, αποκτά μεγαλύτερη αξία. Αυτό το κάτι μπορεί να είναι οτιδήποτε, από έναν αναπητήρα μέχρι την ελευθερία.

Αυτές τις μέρες, η απειλή του COVID-19, έχει υποχρεώσει τις περισσότερες κυβερνήσεις να πάρουν μέτρα τα οποία περιορίζουν την ελευθερία μετακινήσεων των πολιτών. Οι συνέπειες αυτού του περιορισμού είναι δύσκολο να προβλεφθούν. Οι άνθρωποι δεν μετακινούμαστε μόνο για ...βόλτα. Μετακινούμαστε για να κα-

εφορία και δεν θα δεις το φίλο σου.

Υπάρχει μια ακόμα αρχή στην ψυχολογία που λέει «η στέρηση δημιουργεί υπερένταση και επιθετικότητα». Εδώ είναι που γίνονται σημαντικές οι λανθάνουσες εξαρτήσεις μας. Ας πάρουμε ένα πολύ απλό παράδειγμα: Αυτή τη στιγμή, είσαι προβληματισμένος από ένα σωρό πράγματα που αντιμετωπίζεις. Το μόνο που δεν σε απασχολεί, είναι η καρέκλα στην οποία κάθεται. Προβληματίζεσαι ενώ κάθεται στην καρέκλα, που θα πει ότι την καρέκλα την θεωρείς δεδομένη. Για φαντάσου, αυτή τη στιγμή, κι ενώ διαβάξεις αυτό το κείμενο, ν' άρχιζε η καρέκλα ...να κουνιέται από μόνη της. Θα σταματούσες αμέσως το διάβασμα και θα αναρωτιόσουν «τι γίνεται;». Κάτι ανάλογο είναι οι λανθάνουσες εξαρτήσεις μας. Ενώ είναι σημαντικές δεν τους δίνουμε σημασία διότι τις θεωρούμε δεδομένες.

Επανερχομαι όμως στον όρο reactance (αντίσταση) που ανέφερα στην αρχή. Η σύντροφός μου Ζωή, κατεβαίνει κάθε απόγευμα, μόλις δύσει ο ήλιος και ταΐζει τρεις ομάδες από αδέσποτα γατιά που ζουν στην περιοχή μας. Αυτό σημαίνει ότι έχει μια γενική εικόνα της κίνησης που υπάρχει εκείνη την ώρα. Γνωρίζει ποιοι κάθονται εκείνη την ώρα βόλτα, ποιοι βγάζουν τα σκυλιά τους και ποιοι επιστρέφουν εκείνη την ώρα από την εργασία τους. Την πρώτη μέρα της «απαγόρευσης» παρατήρησε τα παρακάτω:

Οι άνθρωποι που κυκλοφορούσαν αυτή την ώρα ήταν τριπλάσιοι από το σύννητες. Ανάμεσά τους κάποιες υπέρβαρες κυρίες που δεν τις είχε ξαναδεί ποτέ. Ζευγάρια που δεν τα είχε ξαναδεί. Μάλιστα από ένα τέτοιο ζευγάρι άκουσε να λέει η κυρία στον κύριο «ωραία είναι κι αυτή η γειτονία». Μάλλον πρώτη φορά τη έβλεπε. Εκείνο όμως που της έκανε πιο πολύ εντύπωση απ' όλα ήταν κάποιοι σκύλοι. Εκείνοι που πέρασαν με τα αφεντικά τους καθημερινά, γνώρι-

Επί τη ευκαιρία...

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ!

ζαν τη διαδρομή κι έτσι περπάταγαν με το κεφάλι κάτω. Είδε όμως και κάποιους άλλους σκύλους που δεν τους είχε ξαναδεί, οι οποίοι κοιτάζαν γύρω όπως ένα τουρίστας που επισκέπτεται ένα μέρος για πρώτη φορά... Μ' άλλα λόγια, την πρώτη μέρα της απαγόρευσης, στη γειτονιά μας, τη συγκεκριμένη ώρα η κυκλοφορία τριπλασιάστηκε.

Όπως αναφέρεται στο φυλλάδιο «ΘΕΟΣ ΚΑΙ ΘΕΜΙΣ» του γνωστού νομικού Κ. Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ (Αθήναι 1912): Το 1831, ο Καποδίστριας έφερε στην Ελλάδα από την Ιταλία αρκετάς χιλιάδες οκάδας γεωμήλων ένα φαγητό εντελώς άγνωστο στον Έλληνα. Την εποχή εκείνη η πρωτεύουσα ήταν στην Αίγινα και οι πατάτες ξεφορτώθηκαν εκεί. «Οι εναντία φρονούντες κατά του Καποδίστρια, ήρξαντο διαδίδοντας ότι ο Καποδίστριας είναι ου μόνον Λουθηρανιστής (ή κοινώς ελέγετο Αλούτερος), αλλά και διά της αντιθηρησκευτικής και ασεβούς πράξεώς του, τού να διδάξη την καλλιέργειαν της πατάτας, θα κάμη όλους τους Ορθόδοξους Χριστιανούς «Αλούτερους». Οι πατάτες κατά τους εχθρούς του Καποδίστρια, ήσαν απηγορευμένος καρπός, ού και μόνον απλή γεύσις ήθελεν οδηγήσει το χριστεπώνυμον πλήρωμα εις τα απύθμενα σκότη της κολάσεως, ένθα ο κλαυθμός και ο βρυγμός των οδόντων». Τότε ο Καποδίστριας έκανε έναν ελιγμό:

Δήλωσε ότι οι πατάτες είναι δικές του και απαγορεύεται σε οποιονδήποτε να τις πλησιάσει. Έβαλε μάλιστα φρουρούς να προστατεύουν τις πατάτες με την εντολή να κάνουν τα στραβά μάτια. Και ο Τριανταφυλλόπουλος συνεχίζει: «Μετ' ολίγας ημέρας η προκουμαία εκενώθη! Τα γεώμηλα τα έφαγαν όλα οι Αιγηνίται, και συν τη εστίασει εκείνων επείσθησαν ότι δεν έγιναν Αλούτεροι! Έτσι μπήκε στην Ελλάδα η πατάτα. Μ' ένα «απαγορεύεται».

λύσουμε υλικές, πρακτικές, γραφειοκρατικές και συναισθηματικές ανάγκες. Πρέπει ν' αγοράσεις φαγητό, να φτιάξεις το λάστιχο του αυτοκινήτου, να πας σε μια δημόσια υπηρεσία και να πιείς έναν καφέ μ' έναν φίλο. Όλα αυτά προϋποθέτουν ελευθερία μετακινήσεων. Όταν αυτή περιοριστεί, το φυσικό επακόλουθο, είναι πολλές από αυτές τις ανάγκες να μείνουν ακάλυπτες. Θα μείνεις από καφέ, δεν θα διορθώσεις το χαλασμένο λάστιχο, δεν θα πληρώσεις έγκαιρα τη ρύθμιση που έχεις κάνει με την

Οι τακτικές δύναμης του Ιησού Χριστού

Jay Haley (1923 - 2007)

Απόδοση, Γιώργος Πιντέρης, Ph.D.

Το άρθρο αυτό εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1969. Ήταν μια εποχή που, σε πολλές κοινωνίες ανά τον κόσμο, ξεκινούσαν λαϊκά επαναστατικά κινήματα τα οποία συνήθως κατέληγαν σε δικτατορίες. Ήδη υπήρχε το μοντέλο της τότε ΕΣΣΔ και της Κίνας που κάθε άλλο παρά με δημοκρατίες έμοιαζαν. Ο Jay Haley στο άρθρο του αυτό, εντοπίζει πολλές ομοιότητες ανάμεσα στον τρόπο που επικράτησαν αυτά τα κινήματα και τον τρόπο που επικράτησε ο Χριστιανισμός. Στη συνείδηση όλων, ο Χριστιανισμός είναι συνυφασμένος με το σλόγκαν «Πατρίς-Θρησκεία-Οικογένεια». Διαβάζοντας προσεκτικά τα αποσπάσματα των Ευαγγελίων που συμπεριλαμβάνει ο Haley στο κείμενο προκειμένου να τεκμηριώσει όσα λέει, διαπιστώνουμε ότι η συγκεκριμένη θρησκεία την οικογένεια και την πατρίδα τις έχει σε δεύτερη μοίρα. Επειδή το άρθρο είναι πολύ μεγάλο, σήμερα παρουσιάζω τα πρώτα κεφάλαια.

Τώρα που στον κόσμο των ιδεών η επιρροή του Χριστιανισμού έχει μειωθεί, είμαστε σε καλύτερη θέση να εκτιμήσουμε τις ικανότητες του Ιησού Χριστού. Οι περισσότεροι χριστιανοί και κοινωνικοί επιστήμονες έχουν παραβλέψει τους νεωτερισμούς του Ιησού σαν οργανωτή και ηγέτη ανθρώπων. Συνήθως η αναγνώριση για τα επιτεύγματά του έχουν αποδοθεί στον Κύριο, που μοιάζει άδικο, ή για τους μεταγενέστερους πιστούς στον Απόστολο Παύλο, που αυτό είναι ακόμα πιο άδικο. Αν κάποιος εγκαταλείψει την ιδέα ότι ήταν η παρέμβαση ενός Θεού και οι χειρισμοί των μεταγενέστερων ηγετών, που οδήγησαν στην επιτυχία του Χριστού, οι ικανότητές του σαν οργανωτής μοιάζει απίστευτες. Αυτό το άτομο από μόνο του σχεδίασε τη στρατηγική μιας οργάνωσης η οποία, όχι μόνο κατέλαβε τη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία, αλλά τελικά είχε απόλυτη δύναμη στον πληθυσμό του δυτικού κόσμου για πολλές εκατονταετίες. Κανένας άλλος δεν έχει καν πλησιάσει τέτοια επιτυχία. Μέχρι να εμφανιστούν οι ηγέτες των κομμουνιστικών και κάποιων άλλων μαζικών κινήματων, μέχρι αυτόν τον αιώνα, δεν υπήρξε ανταγωνιστής.

Για να καταλάβουμε τους επαναστάτες - μεσσίες του σήμερα, χρειάζεται να εκτιμήσουμε το θρόνο που άφησε ο Ιησούς. Ανθρωποι όπως ο Λένιν κι ο Τρότσκι στη Ρωσία, ο Χίτλερ στη Γερμανία, ο Μουσολίνι στην Ιταλία, ο Μάο Τσε Τουνγκ και ο Χο Τσι Μινχ στην Ασία, ο Κάστρο στην Κούβα, και οι ηγέτες της Black Power όπως η Ελάιζα Μοχάμεντ στις Ηνωμένες Πολιτείες, υποτιμών τον Ιησού στις δημόσιες δηλώσεις τους. Όμως, ο οργανισμός που ίδρυσε εξακολουθεί να έχει επιρροή σε όλα τα κατεστημένα προς ανατροπή. Παρ' όλα αυτά, το χρέος τους προς τον Ιησού είναι πολύ μεγαλύτερο απ' ό,τι οι ίδιοι θ' αναγνώριζαν.

Το μεγαλύτερο χρέος που έχουν τέτοιοι ηγέτες προς τον Ιησού είναι η βασική του ανακάλυψη: Η ιδέα να επιδιώξεις την δύναμη οργανώνοντάς τους φτωχούς και τους αδύναμους. Για πολλούς αιώνες είχαμε παραβλέψει αυτήν την ιδέα και γι' αυτό το λόγο, οι φτωχοί δεν αποτελούσαν απειλή στο κατεστημένο. Το περισσό-

τερο που θα μπορούσε να περιμένει κανείς από αυτούς ήταν μια περιστασιακή σποραδική διαδήλωση. Στον αιώνα που ζούμε οι φτωχοί πρέπει να λαμβάνονται υπόψη παντού, γιατί είναι οι άνθρωποι που έχουν κίνητρο ν' αφιερώσουν τη ζωή τους στο να οργανωθούν. Η ιδεολογία των σύγχρονων ηγετών μαζικών κινήματων διαφέρει με κάποιους τρόπους από του Ιησού, αλλά αυτό που ισχυριζόμαστε εδώ, είναι ότι η βασική τους στρατηγική δεν προέκυψε αυθόρμητα στους καιρούς μας αλλά είχε ήδη σκιαγραφηθεί στην Καινή Διαθήκη και είχε σχεδιαστεί στη Γαλιλαία από έναν μόνο άνθρωπο.

Μιας και όλα όσα γνωρίζουμε για τον Ιησού βασίζονται στα γραπτά μελών της οργάνωσης του, είναι φυσικό να δημιουργούνται ερωτήματα για την δική του συνεισφορά, που οφείλονται στις αμφιβολίες σχετικά με την αντικειμενικότητα και την αυθεντικότητα του Ευαγγελίου. Η οπτική γωνία που θα υιοθετήσουμε εδώ, θα πάρει τα γραπτά του Ευαγγελίου κυριολεκτικά. Περιγράφουν έναν άνθρωπο που δημιούργησε και ηγήθηκε ενός κινήματος. Σχετικά με τα κείμενα η θέση που παίρνουμε είναι Φαντασμαλιστική, με μια εύνοια προς τα Συνοπτικά Ευαγγέλια.

Πολλές γενεές ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων και των σημερινών ηγετών επαναστάσεων, έχουν διδαχθεί τον Ιησού και τα διδάγματά του σαν το πορτραίτο ενός ιδεώδους ηγέτη. Τα κείμενα του Ευαγγελίου είναι ένας οδηγός για τις ιδέες του δυτικού ανθρώπου γύρω από τη δύναμη και την ηγεσία καθώς κι ένα εγχειρίδιο των τακτικών του Ιησού.

Στην συγκεκριμένη προσέγγιση δεν θα ασχοληθούμε με τα πνευματικά μηνύματα του Ιησού ή τις θρησκευτικές του ιδέες όπως αυτές εκφράστηκαν μεταφορικά με τα λόγια του και τη ζωή του. Αυτή είναι μια περιγραφή για το πώς οργάνωσε και διαχειρίστηκε ανθρώπους.

Ένας μόνον άνθρωπος

Σύμφωνα με τα Ευαγγέλια, όταν ο Ιησούς βγήκε στη δημόσια ζωή ήταν μόνος και άγνωστος. Το έργο που αντιμετώπισε ήταν να δημιουργήσει ένα κίνημα και να εγκαθιδρύσει τον εαυτό του σαν τον θρησκευτικό ηγέτη ενός πληθυσμού γαλοουχημένου σε ένα πειθαρχημένο θρησκευτικό ίδρυμα, του οποίου οι ηγέτες εί-

χαν τα όπλα της εξουσίας, και το οποίο λειτουργούσε μέσα στα πλαίσια μιας ομάδας υποχρεωτικών νόμων οι οποίοι ήλεγχαν κάθε άτομο από τη γέννηση μέχρι το θάνατό του. Ένα κατεστημένο το οποίο επίσης αντιτίθετο σε οποιοδήποτε κίνημα θα μπορούσε να διαταράξει το status quo, όπου οι συντηρητικοί πλούσιοι και οι Ρωμαίοι κατακτητές ήθελαν μια ήσυχη αποικία και τους επαναστάτες τούς συνέτριβαν ανελέητα. Έχοντας ν' αντιμετωπίσει τέτοια αντίσταση, δεν θα μας εξέπληττε αν ο αντίκτυπος του Ιησού ήταν μόνον ένα κυματάκι στον κοινωνικό ωκεανό.

Παρόλο που ο Ιησούς ήταν μόνος, υπήρχαν εκείνη την εποχή, πολλοί παράγοντες που λειτουργούσαν υπέρ του και, όπως κάθε άλλος μεγάλος ηγέτης, αξιοποίησε τις δυνάμεις που τού ήταν διαθέσιμες. Πρώτα απ' όλα, ο πληθυσμός ήταν δυσαρεστημένος. Δεν υπήρχε μόνον ένα υπερβολικό βάρος φτώχειας και καταπίεσης αλλά η Ρωμαϊκή φορολογία αφαιρούσε, από τα περισεύματα μέχρι και τα στοιχειώδη αυτής της ηττημένης χώρας. Ο λαός είχε επίσης να αντιμετωπίσει μια ιερατική ιεραρχία, φτιαγμένη από οικογένειες οι οποίες ήταν συμπερονοτολογικές και που τις διατηρούσαν στην εξουσία οι Ρωμαίοι αποικιοκράτες κατακτητές. Όπως στη Ρωσία, όπου οι Μπολσεβίκοι έχτισαν πάνω στην πείνα και τη στρατιωτική ήττα, και στη Γερμανία όπου οι Ναζί εκμεταλλεύτηκαν την ήττα και την απελπισία, ο λαός δεν είχε να χάσει τίποτα από οποιαδήποτε αλλαγή.

Ο Ιησούς έζησε επίσης σε μια εποχή όπου η δομή της εξουσίας δεν ήταν ενωμένη, αλλά διηρημένη. Η γεωγραφική κατανομή μετά το θάνατο του Ηρώδη είχε αφήσει συγκρούσεις και δυσαρέσκείες ανάμεσα στους πλούσιους και την θρησκευτική ιεραρχία. Παράλληλα η θρησκευτική ιεραρχία είχε εσωτερικές διαμάχες και οι Ρωμαίοι ήταν τόσο μισητοί, που είχε δημιουργηθεί ένα χάσμα ανάμεσα στο λαό και τον διορισμένο από αυτούς κυβερνήτη. Το καθεστώς δεν μπορούσε να δημιουργήσει ένα ενωμένο μέτωπο για τη δημιουργία μιας δύναμης.

Ο Ιησούς είχε επίσης με το μέρος του την μυθολογία εκείνης της εποχής. Υπήρχε ένας επίμονος μύθος ανάμεσα στο λαό ό,τι, όλες οι δυσκολίες θα μπορούσαν να εξαλειφθούν ως δια μαγείας, από τον Κύριο ή από έναν Μεσσία ο οποίος θα τους απαλλάξει από κάθε δυστυχία θα εξολοθρεύσει όλους τους εχθρούς και θα τοποθετήσει τις φίλες του Ισραήλ στην εξουσία πάνω στο 77 έθνη της γης. Με την εμφάνιση ενός προφήτη, η ελπίδα θα μπορούσε να ζυπνήσει ξανά ότι ο λυτρωτής κατέφθασε. Την εποχή που ο Ιησούς βγήκε στο δημόσιο δρόμο, μοιάζει να υπήρχε μία γενικά αποδεκτή πεποίθηση ότι ένας άνθρωπος θα μπορούσε να έρθει και να διορθώσει τα πάντα.

Πώς έγινε γνωστός

Όταν ο Ιησούς εμφανίστηκε, δεν ανήκε στις δυνάμεις του κατεστημένου μιας και δεν ήταν πλούσιος, δεν ήταν μέρος της θρησκευτικής ιεραρχίας ή Ρωμαίος. Μπορεί να μην διέθετε τα πλούτη ή τη Ρωμαϊκή υπηκοότητα, αλλά στον

Ιουδαϊσμό ένας άνθρωπος μπορούσε ν' ανέβει από τα χαμηλά σε υψηλότερα αξιώματα, ακολουθώντας μια θρησκευτική ζωή. Αυτό ήταν το μονοπάτι που επέλεξε ο Ιησούς.

Δεν γνωρίζουμε πώς ζούσε πριν ενηλικιωθεί, αλλά στο κοινό εμφανίστηκε σαν θρησκευτικός προφήτης. Ο Ιησούς κατάφερε να τραβήξει την προσοχή του πλήθους ακολουθώντας μία δημοφιλή παραδοσιακή μέθοδο: Οι άνθρωποι έπαιρναν στα σοβαρά και σεβόντουσαν τους περιπλανώμενους θρησκευτικούς ομιλητές που μιλούσαν στους δρόμους. Τέτοιου είδους άνθρωποι, συνήθως καταδίκιζαν τις πολιτείες και τους υποκριτές κληρικούς που ζούσαν άνετες ζωές.

Ο Ιησούς μήκε σ' αυτό το παραδοσιακό μοτίβο και μίλησε σε όλη τη χώρα. Στις συναγωγές, στα χωράφια και οπουδήποτε έβλεπε ανθρώπους που ήταν πρόθυμοι ν' ακούσουν. Η φανερότητα του φτώχεια δεν ήταν εμπόδιο στο μονοπάτι του προφήτη και μάλιστα, θα μπορούσε να θεωρηθεί αρετή. Η προφητική παράδοση ήταν επίσης χρήσιμη, αν κάποιος επιθυμούσε ν' αποκτήσει κάποια φήμη πριν αρχίσει να ενεργοποιείται η έντονη αντίσταση της καταπίεσης. Οι άρχοντες και ο κλήρος ήταν συνηθισμένοι στην κριτική από τους προφήτες. Έτσι, από έθιμο, ένας άνθρωπος μπορούσε να ακουστεί σαν προφήτης, χωρίς να τον εξολοθρεύσουν αμέσως. Για να γίνει γνωστός σε μια τέτοια κοινωνία, δεν ήταν απαραίτητο να ταξιδεύεις και να μιλάς οπουδήποτε υπήρχε ένα ακροατήριο που θα ακούσει, αλλά ήταν απαραίτητο να μιλάς μ' έναν ορισμένο τρόπο. Από τη μια, αν κάποιος έλεγε μόνον ό,τι ήταν ορθόδοξο και συνηθισμένο, τα πλήθη δεν θα έμπαιναν στον κόπο ν' ακούσουν ιδέες, σαν εκείνες που ακουγαν από τους ήδη υπάρχοντες θρησκευτικούς αρχηγούς.

Από την άλλη, αν έλεγες κάτι ανορθόδοξο, διακινδύνευες να προκαλέσεις το θρησκευτικό αίσθημα ενός λαού αφοσιωμένου στη θρησκεία του, που ήταν συνυφασμένη με τη ζωή του. Αυτοί που ισχυρίζονται ότι ο Ιησούς δεν μίλησε για μία νέα θρησκεία, αν το πάρεις κατά γράμμα έχουν δίκιο.

Το ίδιο ισχυρίζονται και τα Ευαγγέλια. Ο λαός αναμφισβήτητα δεν θα τον άκουγε αν μιλούσε για μία νέα θρησκεία. Καθ' όλη τη διάρκεια της δημόσιας ζωής του, ο Ιησούς κατάφερε να προσελκύει την προσοχή σαν μια αυθεντία που παρουσίαζε νέες ιδέες. Ταυτόχρονα ονόμαζε αυτά που έλεγε «σωστή ορθοδοξία». Αυτό το κατάφερε με δυο τρόπους: Πρώτον, επέμενε ότι δεν παραινεί κάποια αλλαγή ενώ ταυτόχρονα ζητούσε αλλαγή, και δεύτερον, επέμενε ότι οι ιδέες τις οποίες παρουσίαζε δεν αποτελούσαν αποκλίσεις από την υπάρχουσα θρησκεία, αλλά μία πιο αληθινή έκφραση των ιδεών αυτής της θρησκείας.

Και οι δύο αυτές τακτικές χρησιμοποιούνται συχνά από τους ηγέτες μαζικών κινημάτων οι οποίοι πρέπει, για στρατηγικούς λόγους, να ονομάσουν αυτό που κάνουν σαν «ορθόδοξο», ενώ παράλληλα κάνουν τις απαραίτητες αλλαγές προκειμένου να δυναμώσουν και να εδραιώσουν τη θέση τους. Για παράδειγμα, ο Λένιν υποστήριζε με την αρχή της πλειοψηφίας, αλλά επέμενε ότι η μειοψηφία (οι Μπολσεβίκοι) ήταν στην πραγματικότητα η πλειοψηφία. Με το ίδιο σκεπτικό υποστήριξε ότι το να επιτρέπεται να υπάρχει μόνον ένα πολιτικό κόμμα, ήταν μία πιο αληθινή έκφραση της δημοκρατίας, γιατί αυτό το κόμμα αντιπροσώπευε την πλειοψηφία των προλετάρων (ενώ στην πραγματικότητα οι Μπολσεβίκοι σαν κόμμα ήταν τότε μειοψηφία).

Η ικανότητα του Ιησού να ζητάει συντήρηση

και αλλαγή ταυτόχρονα, εκφράζεται ιδανικά στην ομιλία του για το Νόμο και τις απαιτήσεις του. Οι θρησκευτικοί νόμοι, οι νόμοι της πολιτείας, τα ήθη και τα έθιμα ήταν συνώνυμα, έτσι όταν μιλούσε για το Νόμο, ο Ιησούς απευθυνόταν στο κεντρικό κομμάτι της ζωής καθενός. Λέει:

Μη νομίζετε πως ήρθα για να καταργήσω το νόμο ή τους προφήτες. Δεν ήρθα για να τα καταργήσω, αλλά για να τα πραγματοποιήσω... Οποιοσ, λοιπόν, καταργήσει ακόμα και μία από τις πιο μικρές εντολές αυτού του νόμου και διδάξει έτσι τους άλλους, θα θεωρηθεί ελάχιστος στη βασιλεία του Θεού. Ενώ όποιος τις τηρήσει όλες και διδάξει έτσι και τους άλλους, αυτός θα θεωρηθεί μεγάλος στη βασιλεία του Θεού. (Ματθαίος, 5:17, 19).

Αν ο Ιησούς είχε συμβιβαστεί με αυτή τη διδασκαλία, κανείς δεν θα είχε την παραμικρή αντίρρηση σε ό,τι να είχε πει από εκεί και πέρα. Θα μάζευε οπαδούς περισσότερο για το κατεστημένο, παρά για τον εαυτό του. Εν τούτοις, προχωρά προσφέροντας τον εαυτό του σαν την αυθεντία παρουσιάζοντας μεγάλες αναθεωρήσεις του Νόμου. Λέει:

Ακούσατε ότι ελέγχι από το Θεό στους αρχαίους, στους προγόνους σας. Δεν θα φονεύσεις· εκείνος που θα φονεύσει, θα είναι ένοχος και θα παραπεμφθεί στο μικρό επταμελές συνέδριο, που λέγεται κρίσις. Εγώ όμως σας λέγω ότι, καθέννας που οργίζεται αδικώς και χωρίς σοβαρό πνευματικό λόγο εναντίον του αδελφού του, έχει την ίδια ενοχή, όπως εκείνος που δικάζεται για φόνο στο επταμελές συνέδριο. Εκείνος δε που θα υβρίσει τον αδελφό του και θα του πει με περιφρόνηση «άνοητε, τιποτένιε», είναι ένοχος εγκλήματος βαρύτερου, από εκείνα που δικάζει το μεγάλο συνέδριο, το ανώτατο δηλαδή δικαστήριο των Εβραίων. Εκείνος δε που θα πει με μίσος στον αδελφόν του «άμυαλε, τρελό», είναι βαρύτερα ένοχος και άξιος να τιμωρηθεί με την στο Άδην Γέενναν του πυρός. (Ματθαίος, 5:21, 22).

Δύσκολα θα μπορούσε να μην θεωρήσει κανείς τα παραπάνω σαν βασική αναθεώρηση του Νόμου. Ενοχοποιώντας το θυμό, λέει ότι οι άνθρωποι θα πρέπει να τιμωρούνται όχι μόνο για τις πράξεις, αλλά και για τις σκέψεις τους, κάτι εντελώς καινούργιο. Επίσης καταδικάζει ν' αποκαλείς κάποιον ηλίθιο ή τρελό. Με τον ίδιο τρόπο αναθεωρεί το νόμο της μοιχείας:

Ακούσατε ότι ελέγχι στους αρχαίους· να μη μοιχεύσεις. Εγώ όμως σας λέγω ότι καθέννας, ο οποίος βλέπει γυναίκα με την πονηρή επιθυμία προς αμαρτία, ήδη με την εμπάθη αυτήν ματιά διέπραξε την αμαρτία της μοιχείας μέσα στην ακάθαρτη καρδιά του. (Ματθαίος, 5:27, 28)

Αναθεωρεί επίσης το νόμο του διαζυγίου:

Εγώ όμως σας λέγω ότι όποιος χωρίσει την γυναίκα του χωρίς την αιτία της μοιχείας, την σπρώχνει στη μοιχεία (διότι μοιχεία είναι πλέον, εάν αυτή έλθει σε νέο γάμον, εφ' όσον ζει ο πρώτος της ανήρ). Και εκείνος που θα λάβει ως σύζυγο διεζευγμένη γυναίκα, διαπράττει μοιχεία. (Ματθαίος, 5:31, 32).

Το ίδιο ισχύει και για τους όρκους:

Πάλι έχετε ακούσει ότι ελέγχι στους προγόνους σας· δεν θα καταπάτησης τον όρκο σου, αλλά σαν καθήκον ιερό προς τον Κύριο θα τηρήσεις τις υποσχέσεις και τις μαρτυρίες, που με όρκο ανέλαβες. Εγώ όμως σας λέγω, να μην ορκισθείτε καθόλου, ούτε στον ουρανό διότι είναι θρόνος του παντοκράτορος Θεού, ούτε στη γη, διότι είναι σαν άλλο υποπόδιο στα πόδια αυτού, ούτε στα Ιεροσόλυμα, διότι είναι πόλις του μεγάλου βασιλέως Θεού, εφ' όσον εκεί είναι κτισμένος ο ναός του· ούτε στην κεφαλήν σου να ορκισθείς, που είναι δημιουργημα του Θεού, διότι συ δεν μπορείς ούτε μία τρίχα να την κάνεις μαύρη ή άσπρη (δηλαδή σε τίποτε να μη ορκισθείς, αφού τα πάντα τα γεμίζει η παρουσία του Θεού). Ας είναι δε ο λόγος σας αληθινός πάντοτε, ώστε το ναι να είναι ναι, και το όχι να είναι όχι. Διότι το παραπάνω από αυτά είναι από τον πονηρό, τον πατέρα του ψεύδους. (Ματθαίος, 5:33 – 37).

Επίσης, αναθεωρεί το νόμο για την εκδίκηση,

τις διαδικασίες της φιλάνθρωπιας, τη μέθοδο προσευχής και τον τρόπο της νηστείας. Στην πραγματικότητα, δεν άφησε σχεδόν τίποτα από τον υπάρχοντα Νόμο που να μην το ανασχεδιάσει - ενώ είχε δηλώσει ότι δεν ήρθε για να αλλάξει ούτε ένα γράμμα από τον νόμο. Όταν συγκρίνει τον εαυτό του με τις κατεστημένες αυθεντίες στον Νόμο, υπαινίσσεται ότι δεν αξίζει να ακούει κανείς αυτά που λένε:

Διότι σας λέγω και τούτο· εάν η αρετή σας δεν ξεπεράσει πολύ την επιφανειακή και τυπική αρετή των Γραμματέων και Φαρισαίων, δεν θα εισέλθετε στη βασιλείαν των ουρανών. (Ματθαίος 5:20)

Επικαλούμενος τη συμμόρφωση στο Νόμο, ο Ιησούς αφοσιώνει την άλλη πλευρά. Στη συνέχεια, ανασχεδιάζοντας το Νόμο, τοποθετεί τον εαυτό του σε μια θέση δύναμης και αυθεντίας, ίση με το ολόκληρο θρησκευτικό κατεστημένο της πολιτείας. Δεν μας εκπλήσσει όταν το ακροατήριο,

Έμεινε άναυδο με αυτή τη διδασκαλία: Διότι τους διδάσκει σαν κάποιος που είναι αυθεντία, και όχι όπως οι γραφές. (Ματθαίος 5:28, 29).

Η πολιτισμική καλλιέργεια που κληρονόμησε παρείχε στον Ιησού μια ειδική ευκαιρία να είναι αυθεντία. Στο Ισραήλ εθωρείτο δεδομένο ότι οι νόμοι που έπρεπε ν' ακολουθούν οι άνθρωποι είχαν τεθεί από την αρχή, κι ένας άνθρωπος μπορούσε μόνο να τους ανακαλύψει ή να τους ερμηνεύσει. Σε άλλες κοινωνίες είναι δυνατό να θεωρήσουμε παρόμοιους νόμους σαν τα προϊόντα κάποιας συμφωνίας· τους νόμους που πρέπει οι άνθρωποι να ακολουθούν, τους φτιάχνουν άνθρωποι. Όταν όμως θεωρούμε ότι οι νόμοι υπάρχουν ανεξάρτητα από τον άνθρωπο και κάποιος μπορεί μόνο ν' ανακαλύψει το νόμμά τους, τότε ένα και μόνο άτομο μπορεί να μιλήσει με τόση αυθεντία, όσο ένα ολόκληρο κατεστημένο γιατί, μπορεί να ισχυριστεί ότι «έχει ανακαλύψει» τον αληθινό νόμο. Μπορεί να ζητήσει μια αλλαγή, λέγοντας ότι οι αντίπαλοι του έχουν αποκλίνει από τους αληθινούς νόμους της θρησκείας.

Σε όλη τη διάρκεια της ζωής του ο Ιησούς επιτίθετο στους ηγέτες του κατεστημένου συστηματικά και έξυπνα, αλλά διατύπωνε τις πεποιθήσεις του μέσα στα θρησκευτικά πλαίσια. Έλεγε ότι, οι ηγέτες αυτοί, αποκλίνουν από την αληθινή θρησκεία τοποθετώντας έτσι τον εαυτό του, σαν την αυθεντία για το τι θα έπρεπε να είναι η αληθινή θρησκεία. Πουθενά στα Ευαγγέλια δεν υπάρχει ούτε μία φιλοφρόνηση εκ μέρους του Ιησού προς οποιονδήποτε θρησκευτικό ηγέτη του κατεστημένου, εκτός από εκείνους που είχαν πεθάνει από καιρό. Το πλησιέστερο σε φιλοφρόνημα που κάνει είναι σ' έναν σύγχρονό του προφήτη, τον Ιωάννη. Λέει: Σας διαβεβαιώνω ότι ανώτερος από τον Ιωάννη τον Βαπτιστή δεν έχει παρουσιαστεί μεταξύ όλων που έχουν γεννηθεί έως τώρα από γυναίκα: (αλλά προσθέτει) ο πιο ταπεινός και άσημος πολίτης της βασιλείας των ουρανών είναι ανώτερος από τον Ιωάννη τον Βα-

πιστή. (Ματθαίος, 11:11)

Προκειμένου να γίνει γνωστός και να πολλαπλασιάσει τους οπαδούς του, δεν αρκούσε ο Ιησούς να λέει πράγματα που να ταρακουνάν τους ακροατές του, έπρεπε παράλληλα να προσφέρει κάτι που θα έκανε το όνομά του γρήγορα γνωστό σε όλη τη χώρα. Η περιβόητη ικανότητα του Ιησού σαν θεραπευτή του έδωσε αυτή τη μεγάλη φήμη. Η τέχνη της θεραπείας, από τη φύση της αγγίζει ευαίσθητες χορδές στις προσδοκίες του κόσμου. Οι θρύλοι δημιουργούνται εύκολα και η επιτυχία στη θεραπεία αυξάνει την πίστη στην επιτυχία και συνεπώς σε περισσότερη ακόμα επιτυχία. Σίγουρα, από τη στιγμή που ένας άνθρωπος είχε τη φήμη του θεραπευτή, ακόμα και το άγγιγμα του χιτώνα του μπορούσε να επιφέρει θεραπείες (κάτι που εξηγεί γιατί υπήρχε ένα φρουρός που εμπόδιζε το πλήθος ν' αγγίξει τα ρούχα του νεκρού αυτοκράτορα).

Δεν μπορούμε να ξέρουμε αν ο Ιησούς είχε αυξημένες ικανότητες, αλλά και μόνο το γεγονός ότι διάλεξε να είναι θεραπευτής αποδεικνύει την ικανότητά του να πάρει έναν δρόμο που τον έκανε γρήγορα διάσημο. Ίσως κανένα άλλο μέσο δεν θα διέδιδε τ' όνομα του τόσο γρήγορα, ιδιαίτερα σε μια εποχή που η ιατρική ήταν ανεπαρκής στην αντιμετώπιση της αρρώστιας και ο κόσμος πίστευε σε καταλήψεις από διαβόλους.

Άσε τα πείσματα και μπες μέσα!

Μια και η αρρώστια δεν γνωρίζει από κοινωνικές τάξεις, η φήμη του, τού έδωσε πρόσβαση και στους πλούσιους που τον ικέτευσαν για τη βοήθειά του, όπως ο ηγέτης μιας συναγωγής, ένας πλούσιος άρχοντας κι ένας Ρωμαίος εκατόνταρχος. Ακόμα και ο ευγενής Ηρώδης Αντύπας τον καλωσόρισε εξ αιτίας αυτής της φήμης, παρόλο που ο Ιησούς δεν θα το ανταπέδιδε με κάποια θεραπεία (Λουκάς 23).

Ο Ιησούς όχι μόνο ενίσχυσε τη φήμη του με το να θεραπεύει, αλλά του έκανε με τέτοιο τρόπο, που ήταν δύσκολο ν' αναπτυχθεί αντίσταση εναντίον του. Δεν καυχιότανε για τις θεραπείες του, ώστε να προκαλέσει έρευνες ή αντίσταση αντίθετα μάλιστα, συμβούλευε τους ασθενείς του να κρατήσουν μυστικό το πώς θεραπεύτηκαν (Μάρκος 5). Μια και κάποιοι που θεραπεύτηκαν από μια μακροχρόνια αρρώστια πολύ δύσκολα θ' κρατούσε ένα τέτοιο μυστικό, το αποτέλεσμα ήταν η θεραπεία να διατυμπανίζεται από τους άλλους, οπότε το μόνο που μπορούσε ν' αμφισβητηθεί ήταν οι ισχυρισμοί άλλων. Θα μπορούσε να κατηγορηθεί ότι καυχήθηκε έμ-

μεσα τουλάχιστον μια φορά. Όταν ήρθαν οι αγγελιοφόροι από τον Ιωάννη για να τον ρωτήσουν αν ήταν ο ένας που πρόκειται να έρθει, ο Ιησούς απάντησε:

Αποκρίθηκε ο Ιησούς και είπε σ' αυτούς: «πηγαίνετε και πείτε στον Ιωάννη αυτά που ακούτε και βλέπετε: Ότι δηλαδή τυφλοί αποκτούν το φως τους, χωλοί θεραπεύονται και περιπατούν, λεπροί καθαρίζονται από την λέπρα και κωφοί αποκτούν την ακοή τους, νεκροί ανασταίνονται, περιφρονημένοι δε φτωχοί και άσημοι δέχονται ολοπρόθυμα την χαριστική αγγελία της βασιλείας των ουρανών. (Ματθαίος 11:4, 5).

Αυτή είναι μια ακόμη τακτική δύναμης που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από έναν άγνωστο αν επιθυμεί να γίνει γρήγορα γνωστός, αν και είναι ένας τρόπος που έχει ρίσκα. Αν κάποιος θέλει ένας ισχυρός αντίπαλος να τον θεωρήσει σαν ίσο ή και ανωτερό του, μπορεί να του κάνει τολμηρές προσωπικές επιθέσεις. Όσο πιο θαρραλέα είναι η επίθεση τόσο περισσότερα αυξάνεται η φήμη του επιτιθέμενου. Όλοι οι ηγέτες μαζικών κινημάτων, ανεξάρτητα από πόσους οπαδούς έχουν αρχικά, συνηθίζουν να αντιτίθενται τολμηρά σε εξέχοντα πρόσωπα εξουσίας, σαν να ήταν στο ίδιο επίπεδο μ' εκείνους. Ο Ιησούς όχι μόνον επέθεθ στους κατεστημένους θρησκευτικούς ηγέτες με τους να τους λέει:

Ψίδια, οχλές, πως είναι δυνατόν να αποφύγετε την δικαίαν και τρομεράν καταδίκην της Γέεννης;» (Ματθαίος 11:4, 5), αλλά έκανε και μια σωματική επίθεση στη θρησκευτική ιεραρχία όταν επετέθη στους αργυραμοιβούς μέσα στο ναό.

Χτίζοντας μια οργάνωση

Ο Ιησούς χρησιμοποίησε την παράδοση των προφητών αλλά διέφερε σημαντικά στις μεθόδους του από τους άλλους προφήτες. Ένα τυπικό παράδειγμα προφήτη ήταν ο Ιωάννης ο Βαπτιστής ο οποίος ήρθε από την ερημιά φορώντας προβιές ζώων ζητώντας από όλους να μετανοήσουν. Αυτού του είδους οι άνθρωποι κρατούσαν έναν υψηλό ηθικό τόνο στα κηρύγματά τους και ζούσαν ασκητικές ζωές, μόνιμοι σαν ένα είδος συνειδησης του πλήθους. Είχαν εφήμερους οπαδούς που μπορεί να προσελκύνονταν από περιέργεια ή επειδή αναζητούσαν ένα άγγιγμα θεότητας, αλλά στην ουσία ο προφήτης ήταν ένα μοναχικός άνθρωπος που ζούσε εκτός κοινωνίας.

Ο Ιησούς, αντίθετα, ξεκίνησε τη δημόσια σταδιοδρομία του επιλέγοντας ανθρώπους που θα τον ακολουθούσαν στο κίνημά του. Ήταν ξεκάθαρο ότι ήταν ένας άνθρωπος που έχτιζε μια οργάνωση. Μια από τις πρώτες του ενέργειες ήταν να στρατολογήσει ένα επιτελείο το οποίο θα στρατολογούσε με τη σειρά του άλλους. Όπως το θέτει ο Ματθαίος, ο Ιησούς Ενώ δε περιπατούσε στην παραλία της θάλασσας της Γαλιλαίας, είδε δύο αδελφούς, τον Σίμωνα τον οποίο αργότερα ονόμασε Πέτρο, και τον Ανδρέα τον αδελφό του, οι οποίοι έρχονταν το δίχτυ τους στη θάλασσα, διότι ήταν ψαράδες· και τους λέγει: «ακολουθήστε με κι εγώ θα σας κάνω ικανούς να ψαρεύετε και να προσελκύετε ανθρώπους στη βασιλεία των ουρανών με το δίχτυ του κηρύγματος. (Ματθαίος, 4:18, 19).

Ο Ιησούς είχε σίγουρα δώδεκα στην οργάνωσή του, αλλά αναφέρεται ότι είχε πάνω από εβδομήντα. Όπως το θέτει ο Λουκάς:

Μετά ταύτα ανέδειξε ο Κύριος και άλλους εβδομήκοντα μαθητάς και τους έστειλε δύο-δύο μαζί, να μεταβούν ενωρίτερα από αυτόν εις κάθε πόλιν και τόπον, όπου επρόκειτο και αυτός να έλθει. (Λουκάς, 10:1). Και γύρισαν από την περιουσία των οι εβδομήκοντα με χαράν μεγάλην και έλεγαν: «Κύριε, και τα δαιμόνια υποτάσσονται εις ημάς, μόλις επικαλεσθούμε το όνομά σου». (Λουκάς, 10:17).

Στην επιλογή αυτής της επίλεκτης ομάδας, ο

Ιησούς δεν στρατολόγησε αυτούς που θα τον ακολουθούσαν από τα μέλη του κατεστημένου, αλλά από τα χαμηλότερα στρώματα του πληθυσμού. Όταν στρατολογούσε τους ανθρώπους του, τους ρωτούσε ό,τι τυπικά ρωτάνε από υποψήφιους να συμμετάσχουν σε μικρά επαναστατικά επιτελεία. Έπρεπε να εγκαταλείψουν κάθε τι που είχε σχέση με κοινωνικές φιλοδοξίες και κάθε άλλες δεσμεύσεις προς άλλους, ακόμα και τους οικογενειακούς δεσμούς για να ανήκουν στην ομάδα του. Όπως είπε:

Εκείνος που αγαπά τον πατέρα η την μητέρα του παραπάνω από εμέ, δεν είναι άξιος να λέγεται οπαδός μου. Και εκείνος που αγαπά τον υιόν του η την κόρην του παραπάνω από εμέ, δεν είναι άξιος να λέγεται οπαδός μου. (Ματθαίος, 10:37).

Στο νεαρό που ήθελε να κάνει το καθήκον του σαν γιός και να θάψει τον πατέρα του είπε: «άφησε τους πνευματικούς νεκρούς, τους ανθρώπους που δεν πιστεύουν εις εμέ, να θάψουν τους νεκρούς των». (Λουκάς, 9:60). Από αυτή την άποψη, δεν ζητούσε τίποτα περισσότερο από τους άλλους απ' ότι ζητούσε από τον εαυτό του. Όταν άκουσε ότι η μητέρα και τ' αδέρφια του επιθυμούν να του μιλήσουν είπε:

Ο δε Ιησούς απεκρίθη και του είπε: «ποιά είναι η μητέρα μου και ποιοί είναι οι αδελφοί μου;» Και αφού άπλωσε το χέρι του επάνω στους μαθητές του είπε: «αυτοί είναι η μητέρα μου και οι αδελφοί μου». (Ματθαίος, 12:48, 49).

Όλοι οι ηγέτες των μαζικών κινημάτων ακολουθούν το παράδειγμα του Ιησού και απαιτούν οι οπαδοί τους να εγκαταλείψουν κάθε δεσμό με άλλους συμπεριλαμβανομένων και των οικογενειών τους. Συγκεκριμένα Ο Ιησούς έδωσε τους συμμαθητές του το χρίσμα μιας ελίτ. Όταν οι μαθητές του τον ρώτησαν για ποιο λόγο απευθύνεται στο κοινό με παραβολές, τους είπε:

Διότι εις σας μεν, δια την αγαθήν διάθεσίν σας, έχει δοθή το χάρισμα να εννοήτε τας μυστηριώδεις αληθείας της βασιλείας των ουρανών, εις εκείνους όμως δεν έχει δοθή. (Ματθαίος, 13:11).

Είπε επίσης:

Σας διαβεβαιώνω ότι όσα αμαρτήματα αφήσετε δεμένα και ασυγχώρητα εις την γην, θα μείνουν δεμένα και ασυγχώρητα στον ουρανόν. Και όσα συγχωρήσετε εις την γην, θα είναι συγχωρημένα και λυμένα στον ουρανόν. (Ματθαίος, 18:18)

Τους έδωσε τη δύναμη να θεραπεύουν αρρώστους, να ανασταίνουν νεκρούς, να καθαρίζουν λεπρούς, να εξορκίζουν διαβόλους, όλες δηλαδή τις δραστηριότητες οι οποίες του έδωσαν φήμη. Τους έκανε να προσκολληθούν πάνω του με υποσχέσεις. Όταν ο Πέτρος τον ρώτησε τι θα κερδίσουν αν τον ακολουθήσουν είπε:

Ο δε Ιησούς απήντησεν εις αυτούς: «σας διαβεβαιώνω ότι σεις που με έχετε ακολουθήσει εδώ εις την γην, όταν εις την συντέλεια των αιώνων αναδημιουργηθή νέος κόσμος και αναστηθούν οι νεκροί και ο υιός του ανθρώπου καθίση επάνω στον ένδοξον θρόνον του, τότε και σεις θα καθίσετε επάνω εις δώδεκα θρόνους, δια να κρίνετε τας δώδεκα φυλάς του Ισραήλ. (Ματθαίος (19:28).

Γίνεται φανερό ότι η υπόσχεση προς τους οπαδούς του συμπεριλάμβανε αυτά που θα πετύχουν όταν έρθει στην εξουσία, και όχι απλά εκείνα που θα μπορούσαν να κερδίσουν ακούγοντας τις διδασκαλίες του. Ο Ιησούς, απείλησε τους ανθρώπους του λέγοντας:

Οποιοι όμως με αρνηθή εμπρός στους ανθρώπους, θα αρνηθώ και εγώ να τον παραδεχθώ ως ιδιόν μου εμπρός στον ουρανόν Πατέρα μου. (Ματθαίος, 10:33)

Ο Jay Haley συνεχίζει να επικαλείται αποσπάσματα από τα Ευαγγέλια ώστε να δείξει πώς όλα όσα έκανε και έλεγε σκόπευαν στη δημιουργία μιας οργάνωσης και καταλήγει:

Κατά πόσο ο Ιησούς δικαιολογείται να κριτικά-

ρει την βραδύνοια των ανθρώπων του, είναι θέμα ερμηνείας. Εν τούτοις, τα Ευαγγέλια δείχνουν ότι δεν κατάφερε να τους εκπαιδέψει να είναι τόσο επιδέξιοι όσο ο ίδιος στην αντιμετώπιση της αρνητικής κριτικής. Όποτε ο Ιησούς δεχόταν επίθεση ή ερωτήσεις, απαντούσε με επίθεση ή ερώτηση, βάζοντας πάντα τους κριτές του στη θέση τους χωρίς ποτέ να χρησιμοποιήσει αμυντική συμπεριφορά. Όμως, μετά το θάνατό του όταν οι μαθητές του εντυπωσίαζαν τα πλήθη μιλώντας σε μια γλώσσα την οποία καταλάβαιναν όλοι (κι ας μιλούσαν διαφορετικές γλώσσες) ένας κριτής είπε υποτιμητικά ότι «αυτοί οι άνθρωποι είναι γεμάτοι απ' το καινούργιο κρασί». Αλλά ο Πέτρος και οι άλλοι 11 σηκώθηκαν και με βροντερή φωνή τους είπε: «Συμπολίτες Ιουδαίοι και όλοι όσοι ζείτε στην Ιερουσαλήμ, αφήστε με να σας εξηγήσω και ακούστε προσεκτικά τι θα σας πω. Οι άνθρωποι αυτοί δεν είναι όπως υποθέτετε μεθυσμένοι. Είναι μόλις εννέα το πρωί». Αυτή η απάντηση πολύ απέχει από τα να είναι αντάξια του Δασκάλου.

Συγκεντρώνοντας οπαδούς

Όταν ένας άνθρωπος διεκδικεί την εξουσία μέσα σε μια δεδομένη κοινωνία, συνήθως πρέπει ν' αναρριχηθεί μέσα στα πλαίσια του τρέχοντος πολιτικού συστήματος. Θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι ο Ιησούς δεν διεκδίκησε πολιτική δύναμη διότι δεν έκανε καμία προσπάθεια ν' αναζητήσει κάποια θέση μέσα στην υπάρχουσα θρησκευτική ιεραρχία, καθώς έδινε έμφαση στο πιο μεταφυσικό «ο Υιός του Ανθρώπου», αντί στο πιο πολιτικό «ο Υιός του Δαβίδ». Εν τούτοις, αν ισχυριστούμε ότι ο Ιησούς δεν επεδίωξε πολιτική δύναμη, επειδή δεν αναζητήσε κάποιο θρησκευτικό αξίωμα, παραβλέπουμε τη νέα στρατηγική που εισήγαγε στην ανθρωπότητα. Είναι σαν να λέμε ότι ο Λένιν δεν διεκδίκησε την εξουσία μόνο και μόνο επειδή δεν είχε ενταχθεί στην αυλή του Τσάρου. Από τον Ιησού και πέρα, οι επαναστατικοί ηγέτες έχουν μάθει ν' αντιπαρέρχονται πλήρως το τρέχον πολιτικό κατεστημένο και να οικοδομούν ένα ανεξάρτητο κίνημα. Οι ηγέτες αυτοί δεν αποζητούν αποδοχή και εξέλιξη μέσα στα πλαίσια του κατεστημένου, αλλά απευθύνονται για υποστήριξη στους στερημένους και παραμελημένους της κοινωνίας.

Ο Ιησούς ήταν ο πρώτος ηγέτης που κατέθεσε ένα πλάνο για τη συνάθροιση οπαδών από τους φτωχούς και τους αδύναμους. Η βασική του τακτική ήταν να υποστηρίξει ότι φτωχοί δικαιούνται να έχουν δύναμη περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο και μ' αυτόν τρόπο να κερδίσει τη συμπάθειά τους. Με τις πρώτες δηλώσεις που έκανε στη δημόσια ζωή του τόνισε ότι οι φτωχοί είναι ευλογημένοι. Απευθυνόμενος σ' ένα κοινό φτωχών και δυσαρεστημένων, τους αποκάλεσε το αλάτι της Γης, το φως της οικομένης και ανάγγειλε ότι οι ταπεινοί θα κληρονομήσουν τη γη. Επετέθη συστηματικά στους πλούσιους, λέγοντας ότι θα δυσκολευτούν να εισέλθουν στο βασίλειό του και ομιλώντας σ' ένα ακροατήριο που αποτελείτο από τους έσχατους, τόνισε ότι οι έσχατοι θα γίνουν πρώτοι. Δεν έστειλε μόνο τους μαθητές του σαν φτωχούς ανθρώπους, αλλά και ο ίδιος απέκτησε τη φήμη ότι τρώει και πίνει με τους απόκληρους της αξιοσέβαστης κοινωνίας. Δεν κριτικάρει πουθενά και ποτέ τους φτωχούς, αλλά μόνον τους πλούσιους, τους σπουδαγμένους και το θρησκευτικό κατεστημένο.

Οι υποσχέσεις του Ιησού προς τους φτωχούς έχουν χρησιμοποιηθεί σα μοντέλο από τους μεταγενέστερους ηγέτες μαζικών κινήσεων.

Υποσχέθηκε έναν παράδεισο σε κάποιο ακαθόριστο μέλλον, αρκεί να τον ακολουθήσουν.

Το ίδιο έκαναν και Μπολσεβίκοι υποσχόμενοι μια αταξική κοινωνία και ο Χίτλερ με το Ράιχ των χιλίων ετών. Ο Ιησούς υπαινιχθηκε επίσης ότι αυτή η μέρα δεν ήταν στο πολύ μακρινό μέλλον, λέγοντας ότι ανάμεσα στο ακροατήριο υπάρχουν άνθρωποι που δεν θα γευτούν το θάνατο μέχρι να δουν το βασίλειο του Θεού να έρθει στην εξουσία.

Ο Ιησούς προσέφερε στους υποφέροντες την ευκαιρία να υποφέρουν για έναν καλό σκοπό επισημαινόντάς τους:

Μακάριοι είσθε, όταν σας εμπαίζουν και σας υβρίζουν οι άνθρωποι, και σας διώξουν και, ψευδόμενοι, ειπουν παντός είδους κακολογίας και κατηγορίας ενάντιον σας, επειδή πιστεύετε εις εμέ.

Χαίρετε και γεμίστε από αγαλλίασιν, διότι η ανταμοιβή σας στους ουρανούς θα είναι μεγάλη και ανυπολόγιστος· έτσι κατεδίωξαν και τους προφήτας τους οποίους ο Θεός είχε στείλει ενωρίτερα από σας, και οι οποίοι, δια τους διωγμούς που υπέστησαν, είναι μακάριοι. (Ματθαίος, 5:11, 12.)

Όπως κάνει τώρα κάθε επαναστάτης ηγέτης, ο Ιησούς προσφέρθηκε να πάρει όλα τα προβλήματα πάνω του όταν είπε:

Ελάτε κοντά μου όλοι όσοι μοχθήτε και κοπιάζετε και είσθε φορτωμένοι από το βάρος των αμαρτιών και των θλίψεων και των πλανών και εγώ θα σας αναπαύσω και θα σας ξεκουράσω.

Σηκώσατε επάνω σας τον ζυγόν της υπακοής σας εις εμέ και μάθετε από εμέ τον ιδιον ότι είμαι πρῶτος και ταπεινός κατά την καρδίαν και θα εϋρετε τότε ανάπαυσιν και ειρήνην εις τας ψυχὰς σας.

Μη διστάσετε· διότι ο ζυγός μου είναι καλός και χρησμός και το φορτίον των υποχρεώσεων και των καθηκόντων, που επιβάλλω εγώ, είναι ελαφρόν'. (Εγώ το επιβάλλω, αλλά και εγώ σας βοηθά να το σηκώσετε). (Ματθαίος, 11:28 - 30.)

Ο Ιησούς συμβούλεψε το πλήθος ότι αν άκουγαν τα λόγια του και ενεργούσαν σύμφωνα με αυτά, θα είναι σαν τον άνθρωπο που έχτισε το σπίτι πάνω στην πέτρα, κι αν δεν τον υπακούσουν θα είναι σαν τον ανόητο άνθρωπο που χτίζει το σπίτι του στην άμμο και κάποια μέρα γκρεμίζεται. (Ματθαίος, 7:24- 27.)

Γίνεται φανερό ότι ο Ιησούς θεμελίωσε μακροπρόθεσμα πλάνα για την οργάνωσή του. Προκειμένου να θεμελιώσει έναν οργανισμό, όπως έκαναν οι μεταγενέστεροι επαναστάτες ηγέτες, θα χρειαζόταν να εναποθέσει τις ελπίδες του στο να χωρίσει τους νέους από τους δεσμούς με τους γονείς τους και το παρόν κατεστημένο. Όλοι οι ηγέτες των μαζικών κινήσεων έχουν δώσει έμφαση στο να έχουν πρόσβαση στους νέους. (Έχουν επίσης χρησιμοποιήσει τους νέους εναντίων των διαφωνούντων ανάμεσα στους οπαδούς τους, όπως έκανε ο Μάο Τσε Τουνγκ με τους Ερυθρούς Φρουρούς του). Όταν ο Ιησούς επιπλήττει τους μαθητές του που κράτησαν τα παιδιά μακριά του, τους λέει: Αφήστε τα παιδιά και μη τα εμποδίζετε να έλθουν προς εμέ. Διότι εις αυτά, και εις εκείνους που ομοιάζουν με αυτά ως προς την απλότητα και την αθωότητα, ανήκει η βασιλεία των ουρανών. (Ματθαίος, 19:14).

Ο Ιησούς μπορεί να πρόεβλεπε ή να μην πρόεβλεπε την εξέλιξη που θα έπαιρνε η οργάνωσή του στην επόμενη γενιά, αλλά σίγουρα επέμενε στη διάλυση των οικογενειακών δεσμών και την απομάκρυνση των νέων από τους γονείς τους. Η συντηρητική δύναμη της οικογένειας γίνεται ένα αποτρεπτικός παράγοντας σε κάθε μαζικό κίνημα και μόνον αφού το κίνημα γίνει κατεστημένο η επαναστατική ομάδα αρχίζει να μιλάει για οικογενειακή συνοχή. Όλα τα κινήματα του 20ου αιώνα τα οποία απαιτούσαν οι οπαδοί ν' αποκοπούν από τις οικογένειές τους βασίζονται σε δηλώσεις του Ιησού, όπως:

Μη νομίζετε ότι ήλθα να επιβάλω μία ψευδή ειρήνην

εις την γην (όπως την φαντάζονται οι Ισραηλίται, οι οποίοι περιμένουν τον Μεσσιάν ως επίγειον βασιλέαν). Δεν ήλθα να φέρω τέτοια ειρήνην, αλλά μάχαιραν και διαίρεσιν. Διότι ήλθα να χωρίσω τον ασεβή υιόν εναντίον του πιστού πατρός του και την ασεβή θυγατέρα εναντίον της μητρός της και την νύμφην ενάντιον της πενθεράς της. Και θα γίνουν εχθροί του πιστού ανθρώπου οι οικιακοί του, που δεν θα δεχθούν το Ευαγγέλιον της σωτηρίας. (Ματθαίος, 10:34-36).

Γενικά οι επαναστάτες ισχυρίζονται ότι οι οπαδοί τους δεν τους ακολουθούν λόγω της προσωπικότητάς τους, αλλά γι' αυτό που η προσωπικότητά τους αντιπροσωπεύει. Τονίζουν ότι σαν άτομα δεν διεκδικούν ούτε τον έπαινο ούτε την ευθύνη για όσα λένε, διότι είναι απλά οι εκφραστές μια ανώτερης δύναμης. Ο Ιησούς επέμενε ότι δεν μιλούσε εκ μέρους του, αλλά εκ μέρους του ουράνιου Πατέρα του. Κάθε αντίρρηση και αντίσταση προς το άτομό του, την όριζε σαν αντίσταση προς τον Κύριο. Περιοριζε την αντίσταση προς τον εαυτό του ή τις κατηγορίες για αυτοπροβολή, λέγοντας κάθε φορά ότι ο ίδιος ήταν ένα απλό εργαλείο. Παράλληλα όμως, όριζε τον εαυτό του σαν το μόνο εργαλείο που μπορούσε να ερμηνεύσει τον ουράνιο Πατέρα σωστά.

Οι ηγέτες όλων των επαναστατικών κινήσεων έχουν μάθει να ορίζουν τον εαυτό τους σαν τον ηγέτη ενός κινήματος το οποίο αναπόφευκτα θα έρθει στην εξουσία. Έτσι το ακατανίκητο είναι με το μέρος τους. Ο Ιησούς δημιούργησε το προηγούμενο αυτής της τακτικής όταν προφήτεψε ότι ο Υιός του Ανθρώπου αναπόφευκτα θα εμφανιζόταν και ότι θα ερχόταν η Βασιλεία των Ουρανών. Αυτοί οι ηγέτες με το να ισχυρίζονται ότι το μόνο που κάνουν είναι να επιστεύσουν το χρόνο αυτής της άφιξης ή φωτίζοντας την πορεία ενός αναπόφευκτα επερχόμενου γεγονότος, ενθαρρύνουν τους στρατολογημένους ν' αποδεχθούν αυτή την προοπτική σαν αναμφισβήτητο γεγονός και να εμποδίζουν τους αντιπάλους που μπορεί να φοβούνται να κινηθούν ενάντια στο ρου της ιστορίας. Στο σημείο αυτό θα κάνουμε ένα διάλειμμα μέχρι το επόμενο τεύχος.

Διαδραστική Εφημερίδα

Τώρα που η Εφημερίδα μεγαλώνει σε έκταση, μπορεί να γίνει πιο διαδραστική και οι αναγνώστες να συμμετέχουν πιο ενεργά με τρεις τρόπους: Ο πρώτος, με το να προτείνουν θέματα για τα οποία θα ήθελαν να μάθουν κάτι περισσότερο. Ο δεύτερος με σχόλια, απορίες και παρατηρήσεις που - αν παρουσιάζουν ενδιαφέρον και δεν είναι μακροσκελή - θα μπαίνουν μια μόνη στήλη με τίτλο ΣΧΟΛΙΑ. Ο τρίτος με κάποιο σύντομο άρθρο, δικό του ή κάποιου άλλου. Όλα αυτά πάντα μέσα από το pinteris@hotmail.com.

Στο περιοδικό
Ψυχογραφήματα
αν ψάξετε «Πιντέρης» θα βρείτε
αρκετά προγενέστερα άρθρα
μου.
<https://www.psychografimata.com>

Δύο εβδομάδες

Η τελευταία φορά που βγήκα για περπάτημα ήταν - σύμφωνα με το κινητό μου - στις 20 Μαρτίου. Δηλαδή, σήμερα που είναι Κυριακή 5 Απριλίου, συμπληρώνω 16 μέρες κλεισούρας. Κι αυτό χάρις στη Ζωή που βγαίνει για τα απαραίτητα, και για να ταΐσει τα αδέσποτα. Αλλιώς, καραντίνα ή όχι θα υποχρεωνόμουν να βγω.

Απ' όσο έχω καταλάβει, ο χρόνος ασφαλείας είναι οι 14 μέρες. Εγώ έχω καθίσει μέσα 16 μέρες. Αν συνεχίσω να μην περπατάω, μακροπρόθεσμα θα έχουν αποδυναμωθεί οι μεις των ποδιών μου. Άσε που, λόγω σοβαρής καρδιοπάθειας, το περπάτημα είναι απαραίτητο. Απ' την άλλη λόγω «σοβαρής καρδιοπάθειας» καλό είναι ν' αποφεύγω τις κακοτοπιές και να κάτσω μέσα. Η μόνη μου παρηγοριά είναι τα 40 χρόνια σοβαρής ενασχόλησης με το καράτε. Το σωματικό μου υπόβαθρο είναι πολύ πάνω από το μέσο όρο. Σ' αυτή τη σύγχυση βρίσκομαι αυτή την εποχή. Σαν να βγήκα από τις σελίδες του βιβλίου μου «Εαυτέ μου σταμάτα να κατέβω».

Όμως πέρα από αυτό το μπέρδεμα, έχω προβληματιστεί πολύ σοβαρά για το πώς να υπολογίσω το «χρόνο ασφαλείας». Κατ' αρχή, χρόνος για ποιανού την ασφάλεια; Τη δική μου ή των άλλων; Όπως το καταλαβαίνω, αυτές οι 14 μέρες που πρέπει να κάτσω μέσα, είναι κυρίως για την ασφάλεια των άλλων. Σίγουρα, όσο μένω μέσα, μειώνονται και οι πιθανότητες να αρπάξω κι εγώ από κάπου τον ιό. Όμως, αν αποφασίσω να κυκλοφορήσω, το μόνο για το οποίο υποθέτω ότι μπορώ να είμαι σίγουρος, είναι ότι δεν είμαι φορέας του ιού. Για τίποτε άλλο δεν μπορώ να είμαι σίγουρος.

Πού ξέρω αν αυτός ο κύριος που έρχεται από απέναντι έχει μείνει κι αυτός για δύο εβδομάδες στο σπίτι του; Πού ξέρω αν δεν έχει μείνει ούτε μια μέρα μέσα;

Όλα ή τίποτα

Μερικοί άνθρωποι έχουν τη συνήθεια, προκειμένου να δικαιολογήσουν μια ακραία θέση την οποία ακολουθούν, να πετιούνται στο άλλο άκρο. Το αναφέρω αυτό γιατί τώρα τελευταία αρχίζουν κι εμφανίζονται στο Facebook κάποια μηνύματα «αγανακτισμένων» που μας προτρέπουν να ...γράψουμε όλα τα μέτρα και να κάνουμε ό,τι μας κατέβει. Μάλιστα μερικά συνοδεύονται και από μια ..μούντζα.

Το φαινόμενο αυτό μου φέρνει στο νου το βιβλίο μου «Όταν η λογική παραλογίζεται» (Ψυχογιός, 2016). Όσο περνάνε οι μέρες τόσο το βιβλίο αυτό γίνεται όλο και πιο επίκαιρο. Είναι η συνήθεια να παίρνουμε ακραίες θέσεις: Για παράδειγμα, η φοιτήτρια που λέει «αφού μετά από τόσο διάβασμα δεν πήρα άριστα, δεν αξίζω». Ή «αφού δεν μου φέρεσαι πάντα όπως θέλω, θα πει ότι δεν μ' αγαπάς». Μ' άλλα λόγια, βλέπουμε τα πράγματα σαν «μαύ-

- Δεν είναι ανάγκη να πας κοντά του. Πώς ξέρω αν, βγαίνοντας για βόλτα, το ...κορονοκωλόπαιδο κυκλοφορεί στον αέρα ή σε κάποια επιφάνεια και μου την έχει στημένη στην επόμενη γωνία;

- Βάλε μάσκα και γάντια.
Δεν είναι αυτό το θέμα μου. Υποστηρίζω ότι **είναι αδύνατο να ορίσουμε πόσος είναι ο χρόνος ασφαλείας, αν δεν ορίσουμε πρώτα τι εννοούμε όταν λέμε χρόνος ασφαλείας.**

Χρόνος ασφαλείας για ποιον; Με ποια κριτήρια; Δεκατέσσερις μέρες που μετράνε από πότε; Για μένα μετράνε από τις 20 Μαρτίου, για σένα από τις 21 και για έναν τρίτο από τις 22 Μαρτίου. Με αυτό το σκεπτικό, για κάθε έναν που συμπληρώνει δεκατέσσερις μέρες, υπάρχει και κάποιος που αρχίζει τη μέτρηση από σήμερα. Λογικά λοιπόν, ο χρόνος των ημερών ασφαλείας όλο και θα προεκτείνεται.

Σήμερα (5/4/20) δεν μου έκανε εντύπωση όταν άκουσα απ' το ραδιόφωνο ότι τα μέτρα προεκτείνονται μέχρι τις 27 Απριλίου. Αν λάβεις υπόψη σου τους προβληματισμούς που έθεσα πιο πριν, θα καταλάβεις γιατί. Θυμάμαι ένα σκίτσο:

Δεν ξέρω για ποιο λόγο, όποτε μιλάμε για χρόνο ασφαλείας μου έρχεται στο νου αυτό το σκίτσο.

ρο - άσπρο». Όμως, ανάμεσα σε αυτά τα δύο, υπάρχουν χιλιάδες τόνοι του γκρίζου. Αυτή τη διανοητική παραμόρφωση μερικοί ψυχολόγοι την ονομάζουν «διχοτομημένη σκέψη». Μπορεί να προκαλέσει σοβαρές παρενέργειες στην ψυχική μας διάθεση, διότι τα άκρα φέρνουν άκρα. Για παράδειγμα, για να μην είσαι υποχωρητικός, γίνεσαι επιθετικός και το αντίστροφο. Λειτουργούμε δηλαδή σαν το εκκρεμές, που αν το αφήσεις από τη μία άκρη, πηγαίνει στην άλλη: «Αφού δεν είσαι κομμουνιστής, θα πει ότι είσαι φασίστας» ή «αν δεν είσαι με το μέρος μου, τότε είσαι εχθρός μου».

Πιστεύω ότι σε σχέση με τον κορονοϊό, όσοι κάνουν μια τέτοια διανοητική παραμόρφωση βάζουν τον εαυτό τους και τους άλλους σε μεγάλο κίνδυνο.

COOLMATTERTECHS

Υποστήριξη Υπολογιστών

210 422 5065

210 422 6665

6931 251 421

ProgressNet^o

- Κατασκευή ιστοσελίδων & e-shop
- Ανάπτυξη Web - Mobile εφαρμογών
- Ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων

www.progressnet.gr 211 18 28 724

7ος χρόνος !

Κάθε Τετάρτη 11-11.30
ακούτε ζωντανά από το διαδίκτυο
στο Κέντρο Καρδιάς 95
την εκπομπή
«Χαβαλές & Επιστήμη»

Συνεδρίες μέσω Skype
Πληροφορίες
pinteris@hotmail.com
210-96 52 336

Ένα διαφορετικό βιβλίο

Σε κάθε άνθρωπο που ασκεί ένα επάγγελμα παρόμοιο με το δικό μου, είναι φυσικό μέσα στα χρόνια να του δημιουργηθούν πολλές ερωτήσεις για τη ζωή, το θάνατο, την ανθρώπινη φύση, την τύχη, το «πεπρωμένο», το Θεό και για πολλά άλλα. Οι ερωτήσεις αυτές, παρόλο που δημιουργήθηκαν μέσα από το επάγγελμα του ψυχολόγου, δεν είναι ψυχολογικές. Είναι περισσότερο φιλοσοφικές ή και μεταφυσικές.

Μέχρι τώρα, έχουν εκδοθεί πάνω από 30 βιβλία μου. Αυτό είναι το μοναδικό βιβλίο στο οποίο καταπιάνομαι με τέτοια θέματα. Όταν ξεκίνησα να το γράφω ήμουν 55 ετών. Είχα δηλαδή σχεδόν 30 χρόνια επαγγελματικής εμπειρίας. Αποτελείται από τρία μέρη: Στο πρώτο αναφέρομαι σε φαινόμενα «ανεξηγήτα» που όμως εξηγούνται. Στο δεύτερο σε «ανεξηγήτα» που δεν εξηγούνται. Το τρίτο είναι μια αναζήτηση πέρα από το στενό χώρο της Ψυχολογίας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΙΝΤΕΡΗΣ, Ph. D.
ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ

Τι Έμαδες;

Τα Ανεξηγήτα κι Εμείς...

Δεν το 'χω να 'ω,
να θλιβόμαι
και ν' αρρώσταίνω
Το 'χω να 'ω,
να χαίρομαι
και να μαδάνω
Γερότισσα, Αθήνα 2017

Θυμάρι
Επιχειρηματικός Σύμβουλος & Ψυχολόγος